



КОЈ И ЗОШ НА ЦЕНЗУ



Господине Поповски, на почетокот од годинава на македонската историја и наука им подаривте обемна студија за разбојничкиот тероризам на македонските етнички простори во последните три века. Тоа е прва студија од ваков вид во нашата земја. Врз кои основи ја градевите и каква сè историска граѓа користевте при нејзиното компонирање?

ПОПОВСКИ: Секоја научна студија, без исклучок, по правило, се гради врз егзактната наука и само и исклучително врз неа. И мојата студија за арнаутскиот геого-мирдитски разбојнички тероризам е градена врз научни основи, врз она што науката го регистрирала, го кажала и го докажала. Секаков друг пристап е ненаучен. За темата за која станува збор подготвив само два тома. Меѓутоа, за да се опишат голготата и сите стравотии и ужаси низ кои минал напатениот македонски народ во изминатите три века, поточно во периодот откако Гегите (Арнаутите), како посебна општествена група и категорија суштествуваат на балканските простори, можат да се подготват повеќе од 30 тома. Сè што како поставка, претпоставка, теза или заклучок се елаборира во мојата студија, се потпира исклучително врз научните сознанија и поставки. Како автор го сублимирам и го пренесувам така како што сум го сретнал во соодветниот наративен, епиграфски или материјален историски извор. Во нејзината содржина немам ништо измислено или додадено. Дури и спорните зборови за тоа, дека Гегите се криминогена нација, не е мој авторски заклучок. Тоа го кажале и до тој заклучок дошле повеќе од стотина автори, кои ја прочувале гегската популација. Се работи за научни работници со висок научен примат и со светски глас. Дури и Енвер Хоџа не ги сакал Гегите, токму поради разбојничките навик и крвната одмазда. За тоа дури постои и негов исказ при една средба со Јосип Броз во Париз. Според тоа, погрешно е да се мисли дека Петар Поповски свесно и тенденциозно ја нагрдил гегската нација, со тоа што ги исфрлил на површина тие за нив, како што велат - понижувачки зборови! Во никој случај! Во тој контекст треба да се знае едно многу важно правило - дека науката не е политика. Таа не прави компромиси, да го занемари она што на некоја популација, едноставно, не ѝ се допаѓа, туку го кажува она што е објективно, што е дефинирано како теза, како заклучок, се разбира, утврден врз основа на релевантни научни сознанија. Тоа исто може да се каже и за често употребениот "синдром на Македонците". Зарем тоа не е понижувачки? Ние, Македонците, тоа отворено, без стеснување го зборуваме. Што би се случило со историјата ако таа се гради врз нечији желби, да се занемарува ова или она што не ѝ е по волја на оваа или на онаа нација...? Значи, Албанците (Гегите) не треба да ми се лутат мене за тие зборови, туку на латинските и на византиските пишани извори, на турските суверени, на странските дипломати во европска Турција, на стотиците странски научни работници - истражувачи, патешественици, писатели и поети, од чии извештаи ги црпем и ги пренесувам тие нивни заклучоци, тези, поставки, сознанија, потоа за теророт и крвавите масакри кои ги вршеле Гегите над Македонците итн.



Како Вие гледате на, како што велите, кампањата која ја водат некои медиуми против Вас? Како ги оценувате нивните исказувања и воопшто начинот на кој тие настапуваат кон ова прашање?

ПОПОВСКИ: Морам да признаам дека дебатната емисија на телевизијата "Канал 5", со која почна таа кампања, не сум ја гледал. Дури по некој ден ми се јави еден пријател, кој ми го прераскажа тоа што можел да го слушне и разбере. Не посочувајќи кои биле протагонистите во таа емисија, туку едноставно дека дебатираше "Македонци чии сопруги биле Албанки", врзувајќи го тој случај со "македонскиот синдром". Според тоа, не можам да дадам коментар за нешто што не сум го гледал. Меѓутоа, за личноста, која обично ги води тие емисии, мој впечаток е дека се зафаќа со теми за кои нема ниту најелементарни познавања, обидувајќи се да прави еден вид "медиумски сензации". Сепак, имав можност да го прочитам соопштението од Советот на честа на "Сојузот на новинарите на Македонија", во кое е изоставен зборот "Република", веројатно свесно и тенденциозно, што е непримерно за една републичка институција кога официјално ѝ се обраќа на јавноста. Самото тоа, а и самата содржина на заклучоците кои ги донело тоа тело, ми дава за право да констатирам дека се работи за млади, приучени новинари, недораснати за таа функција, заведени или индоктринирани од геогоизмот, кои не прават разлика меѓу политиката и науката, ставајќи ѝ се во служба на излитената дневна политика. Делејќи им совети, мудрости и наредби на електронските и на пишаните медиуми, и особено на државата, за да се спаси од некаков "заговор врз етничка основа", кој побудувал, некаква "омраза и расизам", се јавува како некаков супервизор, кој ја штити државата од, не дај Боже, "појава на меѓуетнички судири и конфликти". Си зема за право да му нареди на најреномираниот електронски медиум, на Македонската Радио Телевизија да се извини за нешто емитувано на нејзините програми - што е научно дефинирано? Неверојатно! Го прашувам тоа тело, а и сите други кои креваат врева околу спорниот аксиом: Зашто сите тие тела и личности кои денес делат мудрости и го креваат гласот против вистината, не реагираа пред само две години кога од говорницата на македонското Собрание, "големиот историчар", Невзат Бејта, на сиот глас извика: "Македонците се дивјаци". Замислете, колонист од с. Бејта, во Северна Албанија, дошол на македонска почва и на јавно место да им дели лекции на Македонците, нарекувајќи ги "дивјаци". Тој господин денес е градоначалник на Гостивар. Ниту видно, ни слушно! Во ниту еден извор Македонците не се наречени со тоа име, туку како "најблагородна словенска нација која ја родила човековата цивилизација". А како всушност во тие извори се наречени Гегите? Црно и најцрно што може да биде. Во ниту еден извор не се третираат поинаку од зборот кој Бејта го изрече против Македонците. Затоа ќе се воздржам, ќе ги прескокнам тие црни епитети дефинирани со јазикот на науката, за да не бидам



Разговорот го водеше:
Елизабета АНДОНОВСКА

НАУКАТА НЕ Е ПОЛИТИКА

ТО ЗАГОВАРА ВРАЌАЊЕ РАТА ВО СРЕДСТВАТА ЗА ИНФОРМИРАЊЕ?

Појавувањето во јавноста на двотомниот научен труд на д-р Петар Поповски, под наслов "Крваво досие, Арнаутскиот гего-мирдитски разбојнички тероризам во македонските земји од 1700 до 2002 година", во кој Гего-Мирдитската (Курдската, Арнаутската) племенска група е нотирана како криминогена нација, предизвика извесни реакции и полемики во некои медиуми и во Здружението на новинарите на Македонија. По тој повод го замоливме д-р Поповски да појасни дали кампањата која ја поведоа некои електронски и пишани медиуми имаат основа и издржаност.





обвинет дека тоа го правам злонамерно и тенденциозно. А тоа што на Гегите историчари не им се познати тие епитети или едноставно не сакаат да слушнат и да знаат за нив, е тоа што тие не читаат историска литература. Во тоа е суштината на проблемот. Дека тоа е така зборува и памфлетот на најбосиот новинар во македонските пишани медиуми, Даут Даути. Така, барем заклучувам по неговите неписмени и шупливи писанија наречени "колумни", емитувани во весникот "Дневник", кој претендира да биде најчитан во земјата. Имено, тој господин, вклучувајќи се во кампањата, објави памфлет под наслов:

може да се сретне во нешто повеќе од стотина авторски единици. Во најголем дел кај научни работници со светски глас, кои Гегите ги проучувале од сите аспекти. Верувале или не, во ниту еден пишан извор тие не се именувани со нивното вистинско име, туку до етничкото, до народносното редовно, во сите случаи, без исклучок, стои некое друго дополнително име, со погрдна, непријатна содржина за нив. Тоа, пак, што денес некои гегски политичари или т.н. историчари и новинари, повикувајќи се на некаква опасност по сожителството и по релаксираните меѓуетнички односи, се обидуваат да ја задушат науката и научната мисла, која нема таква тенденција, е да се спречи изнесувањето на видело на историските факти, на историската вистина за Гегите, за тоа - кои се и што се и како тие се третирали во историската наука. А токму тоа прашање, или попрецизно кажано, прашањето за етногенезата на Тоските и на Гегите е предмет во моите научни трудови. Притоа, нужно е да се каже дека Гегите, во поглед на историјата, сè уште живеат во облаци, во илузија и во заблуда дека се потомци на старите Илири. Меѓутоа, изворните историски факти, наративните, епиграфските и материјалните, го говорат спротивното, дека на балканските простори се колонисти од поново време, од пред три века. Во тоа е вистината за Гегите, што кај нив побудува револт и негодување, што не е случај со нивните



Во нејзината содржина немам ништо измислено или додадено. Дури и спорните зборови за тоа, дека Гегите се криминогена нација, не е мој авторски заклучок. Тоа го кажале и до тој заклучок дошле повеќе од стотина автори, кои ја проучувале гегската популација. Се работи за научни работници со висок научен примат и со светски глас. Дури и Енвер Хоџа не ги сакал Гегите, токму поради разбојничките навика и крвната одмазда. За тоа дури постои и негов исказ при една средба со Јосип Броз во Париз. Според тоа, погрешно е да се мисли дека Петар Поповски свесно и тенденциозно ја наградил гегската нација, со тоа што ги исфрлил на површина тие за нив, како што велат - понижувачки зборови!

"Болни вистини, 'Науката' на омразата". Прво: болен може да биде само Петар Поповски, а не и науката, и второ: Науката не може да претставува омраза за некој, или едноставно не може да шири омраза, ако тој некој, во конкретниов случај Гегите, со своите вродени, непримерни генетски особености, како што се дефинирани во науката, ја создава омразата кон другите, кон негегите. Овие поими на дотичниот господин, очигледно не му се јасни, а се обидува да сугерира некоја своја "вистина" и "идеологија". Чудна некоја демагогија!? Спомнатиот господин, моите трудови во неговиот памфлет ги нарекува едноставно - лаги. За да се оспорат некои научни тези и вистини, во научниот свет постои правило, кое на дотичниот господин не му е познато, а тоа е - тие лаги да се оспорат со противаргументи. Меѓутоа, во неговото писание не сретнав ниту еден единствен противаргумент. Оттаму и моето прашање: кој беше тој уредник кој дозволил во тој ценет весник да биде публикуван неписмен, шуплив, демагошки и арогантен текст, во кој науката ја третира како омраза, затоа што ја кажува вистината?

собраќа Тоските, чии научни работници веќе категорично почнаа да ја отфрлаат тезата за наводното илирско потекло на современите т.н. Албанци. Значи, бурата се крева, не толку за тоа што Гегите се наречени криминогена нација, туку од можноста на површина да излезат други уште полоши и поне-пријатни вести и формулации за гегската племенска група.



Дали овој термин можеше да се избегне во Вашиот научен труд?



Што подразбирате под терминот криминогена нација и дали истиот е Ваша креација?

ПОПОВСКИ: Како што реков, јас само го пренесувам она што го среќавам во историските извори, без тенденција да навредам или да оцрнам некоја етничка група. Таква дефиниција

ПОПОВСКИ: Можеше и не можеше. Ако авторот не се држи строго за правилата и за принципите на егзактната наука, можат да се избегнат тие зборови. Меѓутоа, ако тој е вистински научен работник, ако се држи на тие принципи, тогаш тоа не е можно. Значи, научникот-истражувач при обработката на темата не треба да покажува сентименталност кон ова или она прашање или кон оваа или онаа нација, или да биде склон на фалсификати. Тогаш тој веќе не е научник и неговите трудови не можат да бидат научно вреднувани. Во тоа е суштината. Јас не спаѓам во категоријата научни работници кои историските

факти ги прилагодуваат на потребите на дневната политика. Она што науката го установила и го дефинирала како факт, како аргумент, како сведоштво, за мене е свето и неменливо. Држејќи се токму на тие принципи издадов неколку трудови, кои се поставени врз научна основа. Според тоа, за мене беше недозволиво да правам преседан, да изоставам, да игнорирам една дефиниција регистрирана во стотина научни трудови. Науката е наука и таа не треба да претставува омраза само и исклучително за Гегите, ако установила дека оваа или онаа

ството и релаксирањето на меѓуетничките односи ги користи за да се задуши науката, е циничен обид да се скрие вистината. Со тој модус-вивенди никој не треба да не заплашува и да не уценува. Ако постојат меѓуетничка волја и разбирање, тоа ќе напредува и ќе се зацврстува, без оглед на тоа дали еден ентитет од науката бил наречен вака или онака. Гегите, игнорирајќи го името "Македонци", со години не нарекуваат "славномакедонци", начин на кој го изразуваат својот гнев, цинизам и омраза кон македонскиот народ. Зарем тоа не е "говор на омразата..?" Дали господата од Советот на честа при ЗНМ и МРТВ, кога ги подготвуваа своите соопштенија размислуваа за овие моменти? Во никој случај, зашто тоа е диктирано од некој центар на моќ, на кој поважни му се фотелјите, отколку националните интереси на македонскиот народ. Тоа барем го покажа практиката. А тој народ треба да ги памети овие антимакедонски дејствија, за кога ќе ја добие привилегијата да стане центар на моќ, да знае како да постапи кон оние кои се обидуваат да му го оттуѓат неговиот идентитет. Македонскиот народ не смее да си дозволи една етничка група, која три века го тероризира македонскиот народ на најбрутален и на најбезобсирен начин, постојано да го држи како заложник, условувајќи го те со едно, те со друго, кодошејќи го во светот, во последно време и со науката, нарекувајќи ја "наука на омраза". И сега, што би можеле да очекуваме како следен чекор. Веројатно, барање за затворање на научните институции и елиминирање на сè што ја обелоденува генезата на Гегите.



Неодамна од некои пратеници Албанци беше побарано донесување Декларација во македонското Собрание, со која на средствата за јавно информирање би им се забранило да емитуваат програми во кои ќе се поттикнува омразата. Како Вие гледате на ова барање?

ПОПОВСКИ: Ништо чудно и ништо необично. Тие антимакедонски сили настојуваат по секоја цена да се спречи прогресот, прво на демократијата, на пишаниот збор, па и на македонската наука, која почна да го подотвора и подзаборавеното минато, во кое македонскиот народ ги доживувал најстрашната и најкрвавата драма и голгота во неговата богата историја. Продолжувајќи ја упорно антимакедонската кампања телевизијата "Канал 5" влезе дури и во македонското Собрание, барајќи свои приврзаници, што би помогнало да се забрза процесот на задушување на македонската наука и нејзино ставање "под карантин". Не можам да сфатам Здружение на новинари да бара враќање на цензурата во средствата за информирање. Така барем "мириса" во неговото официјално соопштение, а тоа би требало да се запише во познатиот алманах "Книга за чудата"! МРТВ, изразувајќи послушност кон центарот на моќ, со своето "извинување" веќе го најави враќањето на цензурата, а поранешниот министер за образование, по потекло од с. Положани, кај Пискупија, денес во Албанија, побара донесување Декларација за контрола на пишаниот збор во средствата за информирање. И тој господин, кој во текот на својот мандат, во корелација со поранешниот министер за култура, со македонски пари финансираа нешто повеќе од триесеттина авторски единици на гегски јазик, со антимакедонска содржина, има политички морал да зборува за некаков "говор на омразата". Невидено! Ако има и најмало чувство на совест и ако подеднакво гледа на, како што го нарекува, "говорот на омразата", тогаш треба да излезе пред македонската јавност и самокритички да каже - како господин Хаџи Сулејман Реџеџи во книгата "За верата и татковината" ги нарекува и ги третира македонскиот народ и Македонија, за да се види кој всушност ја поттикнува и ја шири омразата? Овој случај за мене не е ништо друго, туку сериозно предупредување за македонскиот народ од страна на вжештените антимакедонски сили, кои настојуваат да го лишат од неговиот идентитет, од неговата историја, култура и цивилизација.

нација се одликува со некои непримерни особености. Самиот податок дека секоја година под камата и јагањот од Гегите на грозоморен начин биле убивани од 5.500 до 7.000 невини Македонци, нас, научните работници, не обврзува да бидеме објективни и непристрасни, како сатисфакција за илјадниците жртви, за големиот македонски холокауст. Според тоа, барањето: МРТВ да им се извини на Гегите за тоа што некој нешто кажал за нив на некоја од нејзините програми е своевидна дрскост. Всушност, Гегите треба да им се извинат на Македонците за најголемото злосторство направено во историјата на човековата цивилизација, кога на грозоморен начин биле убиени меѓу милион и двесте илјади и милион и четиристотини илјади невини Македонци. И токму, таа историска акрибија е крстена: "говор на омразата". За тоа ли треба да се извини македонскиот народ? Неверојатно! Тоа, пак, што некој сожител-